

ΑΓΑΝΙΨΨΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1866. ΦΥΛΛ. Δ. 1.

«Παιδεία γάρ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον»
(Πλούταρχος.)

Σύνοψις ἐμπεριεχομένων.

Εἰσαγωγή.—Λόγος τοῦ διδασκάλου τῆς ἱστορίας Π. Χιώτου.—Καταλληλότεραι φυσικαὶ καὶ ἠθικαὶ διαθέσεις συντελοῦσαι πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ.—Συμβάν Γερμανοῦ τινος σπουδαστοῦ.—Τὰ Σκόττη.—Ἑλληνικὸν Θεάτρον.—Ἐν Ἐπεισόδιον.—Εἰδοποιήσις.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῶ,
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.
1866.

A. 5 ΠΡΟ
Αγαπίου

ΑΓΑΠΙΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄. ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1866. ΦΥΛΛΑΔ. 1.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΑΝΑΛΟΓΙΣΑΜΕΝΟΙ ἀφ' ἑνὸς τὴν προγονικὴν ἡμῶν εὐκλειαν, ἣν ἀπέκτησαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διὰ τῆς παιδείας, οὗς ὁ νεώτερος καὶ πεφωτισμένος Κόσμος θαυμάζει καὶ ἐκπλήσσεται εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν,—καὶ ὡς τέκνα ἀφ' ἑτέρου γνήσια τοιούτων πατέρων καὶ τῆς κλεινῆς **ΕΚΕΙΝΗΣ** Μητρὸς ἐγκολπούμενοι τὸ λόγιον τοῦ Πλουτάρχου

«Παιδεία γὰρ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον,»

συνελάβομεν, ὡς προανηγγείλαμεν, τὴν ἰδίαν τῆς ἐκδόσεως Περιδικοῦ Συγγράμματος. Καὶ ἰδοῦ, ἐξερχόμενοι ἤδη εἰς τ' ἀκνυθῶδες, πλὴν ὠφέλιμον τῆς δημοσιογραφίας στάδιον, προσφέρομεν ταπεινῶς, διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιδικοῦ τούτου, μικρόν τι ἴον ἐν τῷ φιλολογικῷ κήπῳ, ἐγχαράττοντες συνάμα δρόμον εὐρὺν εἰς τοὺς βουλομένους τοιοῦτον τινὰ νὰ διατρέξωσι νέους. Προσελθέτωσαν οὖν ἅπαντες οἱ φιλόπονοι συνηλικιωταὶ εἰς τὸ ἐν ὑπαίθρῳ τοῦτο συσσίτιον πνευματικῆς εὐωχίας, ἵνα τῇ κοινῇ ἀμίλλῃ καὶ ἀκαμάτῳ πάντων σπουδῇ ἀναπτυχθῇ ἡ διάνοια, καὶ θερμανθῇ μᾶλλον ἢ ὅσον σήμερον ἡ καρδιά,—οἱ δὲ οὗτοι ἀπρογωνιαῖοι λίθοι, ὧν ἄνευ πάντῃ ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ ἀνέγερσις τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Μεγαλείου καὶ τῆς Εὐδαιμονίας οἰουδήποτε ἔθνους,—ὅτε, μετὰ τὴν ἤθι-

κὴν δηλαδὴ ταύτην ἐθνοσωτήριον βρῶσιν, θέλομεν δυνηθῆ καὶ ἡμεῖς νὰ προπίωμεν ὑπὲρ εὐδαιμονούσης Πατρίδος. Διανοητικὴ ὅθεν διὰ τῆς ἀμίλλης ἀνάπτυξιν, καὶ ἐντεῦθεν ἀναζωπύρωσιν τῶν αἰσθημάτων, ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τοῦ ἡμετέρου Συγγράμματος.

Ὀφείλοντες ὁμῶς νὰ ποιήσωμεν ἐνταῦθα εἰδικῶς λόγον καὶ περὶ τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν ἡ «Ἀγανίππη» θὰ ἐμπεριέχῃ, ἐπιναλαμβάνομεν καὶ αὖθις ὅ,τι εἰς τὴν ἀγγελίαν μας εἶπομεν· τὸ Περιοδικὸν τοῦτο, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματός του ἐμφαίνεται, θέλει ἀναβλύζῃ παντὸς εἶδους διανοητικῶς καρποῦς, δυναμένους νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ἐλαχίστη προσφορά θυμιάματος ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Μουσῶν τεμένει—θὰ περιέχῃ δὲ καὶ ποικιλίαν τερπνῶν ἀνθέων (εἴτε ὑπὸ τὴν φυσικὴν μορφήν των, εἴτε μετακεχρωματισμένων,) ἐν αὐτῷ μεταφερομένων ἐκ μεγάλων ἄλλων ἀνθῶνων.

Ἀλλὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ λυσιτελοῦς τούτου ἔργου ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ὕλική συνδρομὴ, διότι, κατὰ τὸν Δημοσθένην, ἄνευ τῶν χρημάτων οὐδὲν τῶν δεόντων γίγνεται· ἐσμέν δὲ βέβαιοι ἐπὶ τῇ συνδρομῇ ταύτῃ, καθὼ θασισζόμενοι ἐπὶ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν, οἵτινες ἀείποτε ἐφάνησαν προθυμότατοι πρὸς πᾶν τι χρήσιμον καὶ κοινωφελές.

Σὺ δὲ τριγένδοξος καὶ περικλεεστάτη μητὴρ τῶν Ἑλλήνων, ἡ γεννήσασα τὸ ἄκρον ἄωτον τῶν ποιητῶν, τὸ θάμβος τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου Κόσμου, ἐνίσχυσον ἡμᾶς εἰς τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον· εἴθε δὲ, γλυκεῖα Μητὴρ, διὰ τῶν νοητικῶν τούτων μέσων συνεργήσωμεν ἐπὶ μικρὸν καὶ ἡμεῖς, κατὰ τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις μας, εἰς τὴν ταχεῖαν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Πανελληνίου, ὅπως, ταύτης τελεσεθείσης, οἰκήσωσι καὶ ἐκεῖ αἱ Μοῦσαι, ὅθεν πρὸ αἰώνων ἐξεδίωξεν αὐτάς ἡ καταστρεπτικὴ χεὶρ τῆς βραβάρότητος, ἴδης δὲ ἕπαντα τὰ σὰ προσφιλῆ τέκνα ἐν τοῖς τρυφεροῖς σου κόλποις δίδοντά σοι τὸν υἱικὸν ἀσπασμόν, καὶ τὸν Βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον καθήμενον, ὡς ἄλλον Κωνσταντῖνον, ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου Θρόνου τῆς βασιλείδος τῶν βασιλευσούσων! Γένοιτο ἐν τάχει.

Λόγος ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως μνημείου τοῦ Σολωμοῦ ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ποιητοῦ ὑπὸ Π. Χιώτου τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1866. (*)

Τῷ ΠΕΡΙΟΔΩῶ
ΝΙΚΟΛΑῶΙ ΘΩΜΑΣΑΙῶΙ
 Τῷ
 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΡΟΜΑΧΟΙΣ
 ΕΥΝΟΥΣΤΑΤῶ
 ΚΑΙ
 ΤΟΥ ΤΜΝΩΔΟΥ ΑΤΤΗΣ
 ΠΡΟΣΦΙΛΕΣΤΑΤῶ
 Ο ΕΚΦΩΝΗΣΑΣ
 ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΤΟΝΑΕ
 ΑΝΑΤΙΘΗΣΙ
 ΔΕΞΙΩΣΕΩΣ ΕΝΕΚΑ
 ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΔΙΑΓΩΝ
 Α Ω Ε Β.

AL CHIARISSIMO
NICOLO TOMASEO
 AI
CAMPIONI DI LIBERTA
 AMANTISSIMO
 E
AL DI LEI BARDO
 AFFEZIONATISSIMO
 L AUTORE
DI QUESTO DISCORSO
 CONSACRA
 IN
 MEMORIA DELL'ACCOGLIENZA
FATTAGLI A FIRENZE
 1862

Ἰδοὺ, ὃ συμπολιταὶ Ζακύνθιοι, τὸ μνημεῖον, τὸ ὁποῖον ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη τοῦ Δημητρίου Σολωμοῦ διήγειρε πρὸς τὸν μεγαλοφυῆ ποιητὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ ὁ λίθος, ὁ ἐπιγράφων ἐνδοξὸν ὄνομα, ὅπου φιλοεθνής πατήρ θὰ ὀδηγῇ φιλότιμον τέκνον, ὅπως φωτοβολῆται εἰς ἐνδοξα ἔργα ὑψηλῆς διανοίας. Ἰδοὺ

(*) Σ. Σ. Εὐχαρίστως καταχωροῦμεν, ὡς ἀπαρχὴν, τὸν ἐνταχρον Λόγον, τὸν ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Π. Χιώτου ἐν τῇ ἀνεγέρσει μνημείου τοῦ κλεινοῦ τῆς Ἑλλάδος ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, τοῦ τὰ ἠρωϊκὰ καὶ γενναῖα στέρνα τῆς πεφιλημένης μητρὸς ἡμῶν Ἑλλάδος καθωρατῆσαντος, καὶ τὴν ἡμετέραν πατρίδα δοξάζσαντος. Παρακαλεῖται δι' ὁ Κ. Χιώτης, ὁ διὰ τοῦ περιβλήπτου ὀνόματος τοῦ Κ. Θωμασαίου τὸν πρὸς τὸν ποιητὴν Λόγον του καὶ τὰς ἡμετέρας στήλας κοσμήσας, αὐτὸς, ὁ μετὰ τῶν ὑπὲρ εὐδοξίας τῆς ἡμετέρας πατρίδος ἀκαμάτως κοπιώντων συγκαταριθμούμενος, νὰ κοσμήῃ ἐκάστοτε τὸ Περιοδικὸν μας, δίδων καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀρωγὴν ἐκείνην, ἣν ἔδωκε πρὸς πάντα ἐπιχειροῦσάντα τοιαῦτο ἔργον· ἐσόμεθα δὲ διακρύπτει κήρυκας τῶν ἀγαθοεργῶν του.

ὁ τάφος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν νῆσον ἡμῶν ξένος γονατιστὸς θὰ προσκυνῇ τὴν θεῖαν Μεγαλόνοιαν, ὅτι διὰ τῆς ἀριστονοίας τοῦ Σολωμοῦ ἠκτινοβόλησεν αὕτη ἓνα τῶν μεγάλητέρων τύπων τῆς. Κάτω μὲν τοῦ μνημείου, κατὰ ταύτην τὴν πάνδημον τελετὴν, τὴν διορισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ φιλοπάτριδος Δημάρχου Ζακυνθίων, καθ' ἣν συμπαρίστανται, καὶ φιλότιμος Νομαρχεῦν, καὶ δημόσιαι Ἄρχαι, τίθενται τὰ κόκκαλα τοῦ ποιητοῦ, ἄνω δὲ ἀποκαλύπτεται ἡ προτομὴ, ἡ ἐκφράζουσα τὴν μορφήν του. Οὕτω, τῶν μὲν γονέων τοῦ Σολωμοῦ ἡ γῆ δέχεται τὴν γῆν τῆς· ὁ δὲ οὐρανὸς εἰς τὸ σπινθοβόλον ὄμμα καὶ τὸ χαμόγελον χεῖλος τῆς μορφῆς ἐκείνης ἐπιδεικνύει τὴν ἀπὸ τὰ ὕψη ἀκτινοβολοῦσαν ιδέαν τοῦ δημιουργοῦ τῆς Θεοῦ, πῶς ἐνεσαρκώθη αὕτη εἰς τοὺς μελωδικούς λόγους τοῦ ποιητοῦ. Τοιοῦτο λοιπὸν μνημεῖον κατέχει ἡ πατρίς σου Ζάκυνθος, ὃ ποιητὰ Σολωμέ. Καὶ διὸ

Ἐστὴν γῆν τὴν μητρικὴν σου τὰ δοξασμένα
 ὅστ' αὖ σου εἰς ὕπνον γλυκύτατον ἄς κοιμῶνται.
 Ἀδελφε, κάλλιον ἐδῶ παρὰ εἰς τὰ ξένα.

Τὸ μνημεῖον ὅμως αὐτὸ δὲν ἐμφαίνει μόνον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν πρόθεσιν τῶν Ζακυνθίων πρὸς ἐκτίμησιν πατρίων ἀρετῶν, πρὸς εὐκλειαν ἐπὶ ἀγαθοεργίᾳ Ἑλλάδος. Τὰ κοσμήματα τῶν πόλεων, τὰ μνημεῖα πρὸς θεότητα καὶ ἀρετὴν, αἱ ἐπιδείξεις πρὸς ἀγαθοεργίας, εἶναι σημεῖα ἠθικῆς προθέσεως τῶν ἐγκατοίκων. Ταῦτα καταλλήλως τῶν ψυχικῶν διαθέσεων τοῦ λαοῦ διεγειρόμενα, ἐξηγοῦσιν αἰσθητήματα, διανοήματα καὶ πράξεις τοῦ οἰκοδομοῦντος πληθους. Ὁ Παλαιὸς Ἀνάχαρσις ἐκεῖνος ἀηδίαζε τὰς κρεμμωμένας ἐκ τῶν δένδρων τῆς ἀγρίας πατρίδος του Σκυθίας κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἀνδρῶν, καὶ ἀπκοῦς πλήρεις αἵματος ἐχθρῶν, καὶ κράνη ἀνθρώπινα εἰς ποτήρια μέθης ἐσκευασμένα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι συμπολιταὶ του ᾔθελον νὰ κοσμῶσιν ἀμαξόβια οἰκήματα καὶ καταλύματα. Ἐθαύμαζεν ὅμως, μεταβάς εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας, βλέπων τσαυτὰ ἀριστουργήματα ἀρχιτεκτονικῆς, γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἡ εὐεργετικὴ θεότης, ἡ πατριωτικὴ ἰσχὺς, ἡ φιλόσοφος διάνοια. Καὶ τὴν σήμερον, ὁ ἐπισκεπτόμενος πόλεις περιφανοῦς σοφίας καὶ ἀγαθοεργίας

ἐν Εὐρώπῃ εὐφραίνεται καὶ ἐκτιμᾷ τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα τῶν ἐγκατοίκων ἐκείνων, ὅστις ἐμφαίνεται διὰ τῶν κοσμοῦντων τὰς πόλεις μνημείων. Πότον ἔχαιρεν ἡ ψυχὴ μου ἐπάνω τοῦ Πιγγίου λόφου τῆς Ῥώμης, ἡ ἐπάνω τοῦ λειμῶνος τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Παταβίου (Prato della valle,) ἔνθα ἐβλεπον πρὸς τοὺς ἀνδριάντας Τίτου Λιβίου, Καισαρότου, Παρίνου καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν Ἰταλῶν, νὰ συμπαρίστανται καὶ οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφῶν, Δέτσιμα τοῦ Κεφαλλῆνος, Στρατηγοῦ καὶ Βονιδίλου τῶν Κερκυραίων!

Ἡ Ζάκυνθος λοιπὸν, κατέχουσα καλλιτεχνικὸν μνημεῖον πρὸς ἐπιφανῆ ποιητὴν Ἑλλάδος εὐρυχώρου, καὶ στέφανον ἀοιδῆς κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐπιγραμματοποιὸν, ἐμφαίνει τὴν φυσικὴν τάσιν πρὸς ποίησιν τῶν ἐγκατοίκων τῆς, καὶ τὴν ἐκτίμησιν πρὸς ἀγαθοεργίας τῶν τέκνων τῆς. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην, εἰς τὸ τερπνὸν τοῦ Ἰονίου περιβόλιον, οὐρανὸς, γῆ καὶ θάλασσα φιλοτιμούμενα δεικνύουσι θελκτικωτέρας καλλονὰς, χύνουσιν ἀφρονέστερα τὰ δῶρα τοῦ ἀπεράντου τῆς φύσεως βασιλείου πρὸς εὐλόγησον καὶ διαπετώσαν φαντασίαν ἕως τὸν θρόνον τοῦ Ἐπουραίου, ἵνα ἀντιληφθῇ ἐκεῖθεν τὰς ὑψηλοτέρας ἐννοίας, ἵνα μορφώσῃ τὰς ὠραιοτέρας εἰκόνας τοῦ ἰδανικοῦ, ἵνα τὰς ζωγραφίσῃ μὲ τοὺς μελωδικούς λόγους τῆς, καὶ διεγείρῃ εἰς τὴν καρδίαν τῶν θνητῶν τὸ σέβας εἰς τὸν μέγαν δημιουργὸν τῆς φύσεως, ἀγάπην εἰς τὴν πατρίδα, τὴν ἀγαθοεργίαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ διὰ ταῦτα ἡ πατρίς σας, ὦ Ζακύνθιοι, εἶδεν εὐρύχωρον χορεῖον ποιητῶν ἐκ τῆς γῆς σας ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας νὰ ἐξέρχωνται, καὶ φαιδροὶ καὶ ταχεῖς ἐπὶ τοῦ Πηγᾶσου ν' ἀναβάνωσι τὸν Παρνασσὸν τῆς νέας ἑλληνικῆς ποιήσεως. Μὲ πολλοὺς εὐώδεις καὶ ἀνθοστολιστοὺς στεφάνους ἔστεψαν τὰς κεφαλὰς τῶν Μουσῶν οἱ ἐκ τῶν χιλίων πεντακοσίων μέχρι τοῦ νῦν ἀναβάντες τὰ μουσοτραφεῖ ἐκεῖνα ὕψη Ζακύνθιοι, ἐπικοί Λουκιᾶνης, Κορωναῖος, Ζῆνος, Γουζέλης· δραματοῦργοι Καντούνης, Συγούρος, Σουμάκης, Σαβόγιας, Λαζαρόπουλος· ὕμνωδοὶ Εὐγ. Βούλγαρις, Κοντονῆς, Γαβριλόπουλος, Σὺπανδρος, Μαρτελάος· σατυρικοί Κουτούρης, Κατήφορος, Αὐξέντης, Δανελάκης, Γρουπάρης· λυρικοί Φώσκολος, Κάλβος, Μάτσης, Γάτας, Τερτσέτης, Ῥώμας, Μαρτινέγγος, Λαγγουιδάρας, Δημενεγίνης, καὶ τόσοι ἄλλοι ἐκ τῶν νέων μας, οἵτινες, τὴν σήμερον στοιχοῦργοῦντες, μὲ ὠραίας καὶ τερπνὰς ἀνθοδέσμας στολίζουσι τὰ ἀλαβάστρινα στήθη τῆς Μούσης.

Δὲν ἀναφέρω ἐνταῦθα καὶ ὄσους Ἰταλιστὶ χαριέντως ἐποίησαν. (1)
 Τὸ διὰ τὴν ποιητικὴν λοιπὸν μεγαλοφυΐαν τοῦ Σολωμοῦ διε-
 γερθὲν τοῦτο μνημεῖον ἐμφαίνει τὴν κλίσιν εἰς ποίησιν τῶν Ζα-
 κυνθίων, ἐκφράζει εἰς τὸν ξένον περιηγητὴν, πόσον ὁ λαὸς οὖ-
 τος ἤξευρε νὰ ἐκτιμᾷ τοὺς ἀνδρας, τοὺς παριστῶντας τοὺς ἀ-
 ρίστους τύπους τῶν ψυχικῶν διαθέσεων του, καὶ ἐξηγεῖ πόσον
 ὁ λαὸς αὐτὸς ἐγκαυχᾶται εἰς ἀγαθοεργίας ὑπὲρ πατρίδος. Ἴσως
 καὶ ἄλλα μνημεῖα πρὸς τοὺς περιδόξους τῆς Ζακύνθου μετὰ
 χρόνον θὰ καλλωπίζωσι τὴν πόλιν μας· καὶ ἑκατονταετηρίδες
 τῶν γενεθλίων των θὰ πανηγυρισθῶσιν, ὡς συνειθίζουσιν αἱ σο-
 φαὶ πόλεις Ἰταλίας καὶ Γερμανίας, ἐορτάζουσαι τὰ ἔνδοξα ὀ-
 νόματα Δάντου, Σίλερ, Γέθου καὶ ἄλλων. Ναι, μὰ τὰς ψυχὰς
 τῶν Τουρκοφάγων εἰς τοῦ Λάλα, ποιηταὶ καὶ λειτουργοὶ σο-
 φίας καὶ πατρίδος ἐνταῦθα δὲν θὰ ἐκλείψωσι κατὰ τὴν σει-
 ρὰν τῶν μεταγενεστέρων ἡμῶν. Τὰ ἔργα των θὰ εὐφημισθῶσι,
 καὶ ἡ πατρίς Ζακύνθος θὰ τιμῆσῃ, ὡς τοῦ νῦν ἐκείνα τοῦ
 ποιητοῦ τῆς. Ναι, ὦ ποιητὰ Σολωμέι σὺ, ὅστις τὸν εὐωδια-
 στικώτερον στέφανον εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος ἔθεσας,
 ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Ἐπουρανίου, πρὸς ὃν φαιδρὸς νῦν παρί-
 στασαι, ὑμνήσας τὴν ἐμπνευσθεῖσάν ἰδέαν παρὰ τῆς θείας Προ-
 νοίας εἰς τοὺς δεδουλωμένους ὀρθοδόξους χριστιανοὺς, θεοῦ καὶ
 τῶρα εἰς τὸν πλάστην σου, ἵνα ἀπὸ τὴν γῆν τῆς ποιητικῆς
 πατρίδος σου Ζακύνθου ἀναβλαστήσῃ καὶ ἕτερος ὁμοίος σου ποιη-
 τῆς, ὅστις νὰ ὑμνήσῃ καὶ τὰ σημερινὰ κατορθώματα τῆς ἑλ-
 ληνικῆς ἐλευθερίας ὑπὲρ τῶν σκλαβωμένων χριστιανῶν τῆς Ἀ-
 νατολῆς. Ἴδου πάλιν ἡ πολεμώκραχτη φωνὴ τοῦ Ῥήγα κραυγάζει·

«Μαυροβουνοῦ καπλάνια, Ὀλύμπου σταυραστοί,
 Ἄγραφων τὰ ξεφτέρια, γενῆτε μία ψυχή.»

Καὶ πάραυτα Κρήτες, Θεσσαλοὶ, Ἠπειρώται συγκινοῦνται εἰς
 νέους ἀγῶνας ἀνεξαρτησίας. Ὁ κόσμος βεβαίως θὰ ἐκπληχθῇ
 εἰς τὰ νέα θαύματα τῆς ἀνδρίας, ἅτινα θὰ πράξωσι τὰ τέ-
 κνα τοῦ Βότσαρη, τοῦ Χατσηπέτρου, τοῦ Σαχτούρη, καὶ οἱ συμ-
 πολίται τοῦ Ψαρομηλίγγου, τοῦ Μελιδόνη, τοῦ Καλέργη. Τὰ θαύ-
 ματα αὐτὰ ἀναμφιβόλως ποιητῆς ἐκ τῆς πατρίδος σου θὰ ὑ-
 μνήσῃ. Καὶ ὡς συντρέχει ὁ γενναῖος συμπολίτης σου μὲ νέας

(1) Τοῦτων ὁ Π. Μερκάτης ἐστοιχοῦργησε τὴν Αἰνεΐαδα τοῦ Βιργιλίου, ὁ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ ἐποίησεν ἐπιγράμματα, ὡς εἶτι Βολτιέρης, Μισαλαῆς καὶ ἄλλοι δέκιμοι.

θυσίας νὰ βοηθήσῃ τὸν σημερινὸν ἀγῶνα Κρητῶν καὶ Ἠπειρω-
 τῶν, οὕτω καὶ στέφανον ὑμνωδῶν εἰς τὴν Κρητικὴν ἀνδρίαν
 θὰ πλέξῃ, ἀφοῦ ἡ ἀμάραντος δάφνη τῆς νίκης, ἡ ποτισθεῖσα
 μὲ τὸ αἷμα των, βλαστήσῃ. Σὺ τοῦτο ἐμπνέεις εἰς τὸ ποίη-
 μά σου ὁ Κρητικὸς. Εἰς αὐτὸ μελωδεῖ·

Ἡ Κρήτη εἶναι γῆ τῆς ἀνδρίας·
 Γιὰ ξαναπῆς το, ἀντίλαλε τῆς ἐκκλησίας.
 Ἡ Εὐρώπη τὴν κυττάει πῶς θεὸς νὰ πράξῃ·
 Τῆς Εὐρώπης κ' ἡ Κρήτη κυττάει ἴστα μέρη·
 Χωρὶς ὄψι ἴστο πρόσωπο ν' ἀλλάξῃ.
 Ἄπάνου ἴστην βομφαία βάνει τὸ χέρι,
 Βασιλικά, καὶ μὲ πολέμια τάξι.
 Ἐκαμε νεῦμα ὁποῦ ἔλεγε ἀκαρτέρες·
 Καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν φριχτογορίζει,
 Τὸ δάκτυλο κινᾷ καὶ φοβερίζει.

*Καταλληλότεραι φυσικαὶ καὶ ἠθικαὶ διαθέσεις συντελοῦσαι
 πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ.
 (Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)*

Ἡ ἐνέργεια εἶναι ἀληθῶς τὸ χαρακτηριστικὸν προσὸν τοῦ ἀν-
 θρωπίνου πνεύματος· αὐτὸ ἐδόθη ἵνα αἰσθάνηται καὶ ἐργάζεται
 ὁ ἀνθρωπος· μὴ ἔχων αἰσθήσεις δὲν ἔχει ἰδέας, δὲν ἔχει ἐπι-
 θυμίας, καὶ καταντᾷ εἰς τὴν ἀδράνειαν καὶ νάρκωσιν, τὸν
 θάνατον τοῦ ἰδίου πνεύματος.

Τοιαύτη βλακία εἶναι ἡ διάθεσις ἁπάντων τῶν ἐν τῇ γῇ
 οἰκούντων ζώων, ἀλλ' ἔχει καὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ δὲν πρέ-
 πει ν' ἀξιοῦται τοῦ ἀνθρωπίνου ὀνόματος τὸ φοβερόν ἐκείνο
 θηρίον, ὅπερ, γυμνὸν μὲν καὶ κεκαλυμμένον μόνον ὑπὸ λασιῶν
 μαλλίων, ἐφωπλισμένον δὲ ὑπὸ μακρᾶς σακτηρίας, διατρέχει
 τοὺς δρυμῶνας, φρικτῶς ὠρυόμενον, καὶ δεικνύον, εἰς τὸ εὐη-
 θεῖ καὶ ἀναίσθητον πρόσωπον, τὴν βαθεῖαν τῆς ψυχῆς νάρ-
 κωσιν. Οὕσης οὖν τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τοιαύ-
 τῆς ὅπως ἐργάζεται πάντοτε, καὶ ἐπειδὴ, καθ' ὅσον ἐστὶ με-

γαλλήτερον και δραστηριότερον τὸ πνεῦμα, τοσοῦτον μάλλον χρήζει ἐπασχολήσεως, ἐντεῦθεν συμβαίνει, ὥστε, ἀφοῦ ἰκανοποίησι τὰς παρούσας ἀνάγκας του και τύχη τοῦ σκοποῦ κατ' ἐκείνην τὴν θέσιν, μὴ ἔχον πλέον ἀφορμὴν νὰ ἐργάζεται, — ἵνα μὴ μαραίνηται εἰς τὸν λήθαργον, — ἐντεῦθεν ἀναγκαίως συμβαίνει, λέγομεν, ὥστε νὰ μεταβάλη κατάστασιν, νὰ ζητήσῃ νέον τρόπον ὑπάρξεως, ν' ἀποκαλύψῃ ἑτέρους σκοποὺς, νὰ δημιουργήσῃ νέας ἀνάγκας.

Ἴδου τὸ αἷτιον τῆς συνεχοῦς τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος μεταβολῆς: Ἴδου πῶς ἡ φύσις ἔδωκεν ἡμῖν ἀνάγκην ἀδιαλείπτων ἀναγκῶν, και ἰδου ὁ λόγος δι' ὃν ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη διὰ τὸν πολιτισμόν. Ἡμεῖς τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, και οὐδέποτε ἀρκούντως θὰ τὸ εἶπωμεν· ὁ ἄγριος εἶναι τὸ σκιαγράφημα τοῦ ἀνθρώπου, τόσοσ ἠθικῶς ὡς ἐπίσης και φυσικῶς. — Και μὴ νομίσητε, ὅτι ἐγὼ μεγαλοποιῶ προφέρων τὴν λέξιν ταύτην φυσικῶς· ἐπειδὴ ἐὰν ἀκαταμέτρητος ἐστὶν ἡ διατρέχουσα ἀπόστασις ἀπὸ τὸ ἀσθενὲς κριτήριον και ὄλως ζωϊκὸν ἐνὸς Ἀλφαρέσου, ἢ ἐνὸς Αὐστραλοῦ, πρὸς τὰς ὑψηλὰς ἀντιλήψεις τοῦ θεσπεσίου νοῦς τοῦ Πλάτωνος και τοῦ Φειδίου, τοῦ Δάντου και Μιχαήλ-ἀγγέλου, τοῦ Γαλιλαίου και Νεύτωνος, οὐχ ἦττον μεγάλη, και μάλιστα θαυμάσιος εἶναι ἡ διαφορὰ, ἣτις ἀπαντᾶται εἰς τὰ φυσικὰ μεταξὺ ἀγρίου και πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Θεώρησον τὰ ἀγάλματα τὰ ἐξερχόμενα ἐκ τῆς σμίλης τῶν ἐξόχων ἡμῶν γλυπτῶν, οὓς τὸ λογικὸν ἔπεισε ἵνα ἐμπνέωνται ἐκ τῆς παρθένου φύσεως, και ἀκολούθως στρέψον τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν εἰκονογραφιῶν, ἅςτινας οἱ νεώτεροι περιηγηταὶ ἔφερον ἡμῖν, τῶν Ὀττεντότων, τῶν ἀγρίων τῆς Αὐστραλίας και τῆς Ἀμερικῆς, και τῶν τῆς κεντρικῆς Ἀσίας βαρβάρων, και κρίνον ἂν ἡ λέξις ἐκείνη ὑπῆρξεν ὑπερβολή.

Ἐν τούτοις, ἕως ἀπὸ τοῦ νῦν εἰδοποιούμεν, νὰ μὴ συγγέωμεν κατ' οὐδένα τρόπον τὸ κοινωρικὸν μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅστις εἶναι μάλλον ἢ συμπλήρωσις ἢ ἡ τελειοποίησις πάσης ἀνθρωπίνου κοινωρίας· εἰς τρόπον ὅσπερ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐξαίρετα ἀνθρώπινος κοινωρία ἄνευ πολιτισμοῦ, ἐνῶ εἶναι ἀδύνατον τὸ ἀντίστροφον· πολλὰ ἔθνη ἀφ' ἑτέρου, ἀρκούντως εὐνομούμενα και κάτοχα θρησκευτικῆς ἢ πολιτικῆς κυβερνήσεως, στεροῦνται οὐχ ἦττον ἀληθοῦς πολιτισμοῦ· μάλιστα ὑπάρχουσι τινὰ ὀλίγον, και ἴσως παγτάπασιν, ἐπιδεικτικὰ πολιτισμοῦ· και

ὑπάρχουσι ἄλλα, ἅτινα ἕως ἀπὸ ἀπωτάτων αἰῶνων ἔτυχον ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων εἰς περαιτέρω προόδους τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, προτιμώντα τὴν στασιμότητα, ἢ τὴν λάμψιν μεγαλητέρας ἀναπτύξεως. Ἄλλ' ἐν γένει, ἐπειδὴ ἡ φυσικὴ τοῦ ἀνθρώπου κατάστασις εἶναι ἡ τοῦ πολιτισμοῦ, οὕτω, μὴ παρεντιθεμένων ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων, ἠθικῶν τε και φυσικῶν, αὐτὸς ἀδιαλείπτως προσπαθεῖ νὰ προχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν πολιτισμόν, και νὰ ἀναβῇ βαθμίδα τινὰ περισσότερον ἐπὶ τῆς κλίμακος αὐτοῦ. Τίς εἶδεν ὁπόσον ὑψηλὴ τυγχάνει ἡ κλίμαξ ἐκείνη! Ταύτης δὲν δύναται τις νὰ καταμετρήσῃ ἢ τὸ διατρέχον διάστημα, ὅπερ ἐστὶ μέγα. Ἀλλὰ τοσαῦτα θαυμάσια ἐπιτυχίας εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας, τοσαῦτα γόνιμοι και ἀπροσδόκητοι ἀνακαλύψεις ἐπετάχονον, κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους αἰῶνας, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τρόπον, ὥστε νῦν ἤθελεν ἦσθαι ἀληθῶς ἄλογον τὸ νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ὄριον τῶν ἐλπίδων ἡμῶν· χωρὶς νὰ πιστεύσωμεν τὸν ἀνθρωπὸν τελειοποιητὸν εἰς τὸ ἐπάπειρον, ἡμεῖς νομίζομεν βέβαιον, ὅτι, και τοι φαινή και ἀπέραντος φαίνεται ἡ δόξα τοῦ πολιτισμοῦ ἢ κοσμοῦσα αὐτὸν, μόλαταῦτα εἶναι εἰσέτι μακρὰ και ἐπίπνοος ἢ ὑπολειπομένη νὰ ὑπερβῶμεν ἄνδοσ, ἵνα φθάσωμεν πρὸς τὸ ἔπακρον τοῦ πολιτισμοῦ, και ἐξαντλήσωμεν ἅπασαν τὴν ἐπιδεικτικότητα, ἣν ἡ ἀνθρώπινος φύσις ἔχει ἐν ἑαυτῇ τοῦ νὰ τελειοποιηθῇ τόσοσ ἠθικῶς ὅσων φυσικῶς. . . .

Μὴ γένοιτο νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅπως ἀποκλρώσωμεν οὐδεμίαν ἀνθρώπινον οἰκογένειαν τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἀπὸ παντὸς εἶδους πολιτευτικῆς ἀναπτύξεως· και-τοι τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, πρὸς δὲ ἡ φυσιολογικὴ κατασκευὴ τοῦ ὄργανισμοῦ ποικιλιῶν τινων τοῦ ἡμετέρου γένους, δεικνύουσι ὅτι ἅπασαι δὲν ἐκληρώθησαν ἐξ ἴσου ἐπὶ τῆς φύσεως πρὸς τὴν ἄτκισιν τῶν νοητικῶν δυνάμεων και τοῦ πολιτισμοῦ. — Ἢδη μεταξὺ τῶν φυσικῶν, πολιτικῶν και θρησκευτικῶν αἰτιῶν, ποῖαι εἰσὶν αἱ μάλλον ἐπιδοθηοῦσαι τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπίνου πολιτεύσεως, και ποῖαι αἱ μάλλον ἀνθιστάμεναι;

Πᾶσαι αἱ χώραι, πάντα τὰ κλίματα θεσβαίως οὐκ εἰσὶν ὁμοίως εὐνοϊκὰ εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀκμῆς τοῦ ἡμετέρου γένους· ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἤθελε φανῆ, ὅτι εὐφορώτεροι τόποι τῆς ἐπιφανείας τῆς οἰκουμένης, χορηγοῦντες συνεχῆ ἀ-

φθονίαν τροφῶν, ὄφειλον νὰ ἦναι ἀνυπερθέτως ἡ ἔδρα πολυαριθμοῦ πληθυσμοῦ, πεπροικισμένη ἐξ ἀπάντων τῶν ἀναγκαίων μέσων, ὅπως ἀνυψωθῆ εἰς τὸν ὑπέρτατον τοῦ πολιτισμοῦ βαθμὸν· ἀλλὰ ἐνταῦθα τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Παρατηρήσατε τὰς πλουσίας γαίαις τῆς μεσημβρινῆς Ἀσίας καὶ τὰς γονίμους τοῦ ὠκεανοῦ νήσους κειμένας ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῶν τροπικῶν· θεωρήσατε τὰς χώρας τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου Κόσμου, τὰς ἀειθαλεῖς, τὰς ἐξ ἀνθέων καὶ πλουσιῶν καρπῶν ἐστεμμένας. Αἱ χώραι ὅμως ἐκεῖναι, αἱ τοσοῦτον ὑπὸ τῆς Φύσεως εὐεργετηθεῖσαι, εἰσὶν ἐν γένει ἡ ἔδρα τῆς ἀπαθείας, ἡ τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς βαρβαρότητος διαμονή! Οἱ Μαῦροι καὶ οἱ Κάφριοι τῶν καυστικῶν, ἀλλὰ καρποφόρων ὄχθων τοῦ Σενεγάδ, τῆς Γαμβίας, τοῦ Νίγρου καὶ τοῦ Ζαῖρου. Οἱ Γαλίβιαι τῶν ὑγρῶν καὶ ἀνθηρῶν ὄχθων τοῦ Ὄρενόκου. Οἱ Γουαρένοι τῶν ἀπεράντων χλοερῶν πεδιάδων, τῶν ὑπὸ τοῦ Ἄμαζῶνος ἀρδευομένων. Πάντες οὗτοι οἱ λαοὶ τήκονται ἀπὸ αἰῶνας αἰῶνων εἰς τὴν ἀθλιότητα, εἰς τὴν νάρκωσιν, εἰς τὴν ἀγριότητα, ἀρκοῦμενοι εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἄτινα, ὑπὸ εὐκραῆ οὐρανὸν πάντοτε, τοῖς παρέχει γαῖα τοσοῦτον ἐλευθερίας· αὐτοὶ βλαστάνουσι μᾶλλον ἢ ζῶσι, καὶ γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσι, ὡς τὸ ἄγριον φυτὸν, ὅπερ ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας του!

(ἔπεται συνέχεια)

ΣΥΜΒΑΝ

ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΤΙΝΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ

ΤΗΟ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝΟΣ ΙΡΒΙΓΓΟΣ.

Θυελλώδη τινὰ νύκτα ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Τρόμου, κατὰ τὴν πρώτην γαλλικὴν ἐπανάστασιν, Γερμανὸς τις νεανίας ἐπέστρεψε, πολὺ ἄργά, εἰς τὴν οἰκίαν του κατὰ τὰς παλαιὰς συνοικίας τῶν Παρισίων. Αἱ ἀστραπαὶ ἐσελάγιζον, αἱ βρονταὶ ἀντήχουν ἐντὸς τῶν στενῶν διόδων.... ἀλλ' ὀφείλω νὰ σᾶς εἶπω πρῶτον τίς ἦτο ὁ νεανίας οὗτος.

Ὁ Γοδοφορέδος Βόλφαγγ κατήγετο ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, σπουδᾶσας ἐπὶ τινα χρόνον εἰς Γοθίγγην· ἀλλὰ πεπροικισμένος ὑπὸ χαρακτηρῶς φανταστικοῦ καὶ ἐνθουσιώδους, εἶχεν ὑπερβαλλόντως εἰσχωρήσῃ εἰς τὰς ἀδήλους καὶ σκοτεινάς ἐκεῖνας ἐπιστήμας, αἵτινες πολλάκις διέστρεψαν τὰς φρένας τῶν Γερμανῶν σπουδαστῶν. Ὁ φιλέρημος αὐτοῦ χαρακτήρ, ἡ διπνεκὴς ἐνασχόλησις, ἡ ἰδιάζουσα φύσις τῶν σπουδῶν του, εἶχον βαθέως διαταράξῃ τὸ τε πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα του. Ἡ ὑγεία αὐτοῦ κατέστη ἀσθενὴς, καὶ ἡ φαντασία του νοσώδης. Βεθυθισμένος ἀενάως εἰς ὑψηλὰς μελέτας ἐπὶ τῶν πνευματικῶν οὐσιῶν, ἐπλάσεν, ὡς ἄλλος Σεδεμβόργ, ἰδανικὸν τινα κόσμον, καὶ συνέλαβε (ἀγνοῶ πως) τὴν ἰδέαν, ὅτι δαίμων τις, πνεῦμα κακεντρεχὲς ἐνέδρευεν κατ' αὐτοῦ, ὅπως τὸν ἐξοντώσῃ. Ἡ ἰδέα αὐτῆ, κατατρύχουσα τὴν μελαγχολικὴν κρᾶσιν του, παρήγαγεν αὐτῷ τὰ μᾶλλον φθοροποιὰ ἀποτελέσματα, οἱ δὲ φίλοι του, προιδόντες τὸν ἐκ τῆς νοητικῆς ταύτης ἀσθενείας προσεχῆ ὄλεθρον τούτου, συναπεφάσισαν νὰ τῷ παράσχωσι διασκέδασιν τινα, ἀποστέλλοντες αὐτὸν πρὸς ἐκπεραιώσιν τῶν σπουδῶν του εἰς τοὺς φαιδρῶς καὶ ἀφρόντιδας Παρισίους.

Ὁ Βόλφαγγ ἀφίκετο ἐκεῖσε κατὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ κοινὴ παραφορὰ ἐν ἀκαρεῖ προσεκολλήθη εἰς τὴν ἐνθουσιώδη φαντασίαν του, καὶ κατελήφθη ὑπὸ τε τῶν πολιτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν θεωριῶν τῆς ἡμέρας· αἱ ἀλλεπάλληλοι ὅμως αἱματηραὶ σκηναὶ κατέπληξαν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν εὐαίσθητον φύσιν του, ὥστε, ἀγανακτήσας κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς κοινωνίας, κατεκλείσθη ἐντὸς μονήρους ἐνδιαίτηματος, ἐν τῇ συνοικίᾳ τῶν σπουδαστῶν Pays Latin. Ἐκεῖ, ἐν ζοφώδει τινὶ ἀτραπῷ ὄχι μακρὰν τῆς Σορβόννης, ἐγκατελείφθη εἰς τὰς συνήθεις μελέτας του, ἐξερχόμενος δὲ ποτε τῆς οἰκίας, ἐθάπτετο ἐν ταῖς ἀπεράντοις τῶν Παρισίων βιβλιοθήκαις, ταῖς κατακόμβαις ταύταις τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀνερευνῶν ἐπὶ μακρὸν τὰ κοινοτρόπια αὐτῶν συγγράμματα, πρὸς εὗρεσιν τροφῆς τῆς νοσοῦσης ὀρέξεώς του.

Καίτοι μονήρη βίον διήγειν ὁ Βόλφαγγ, οὐχ ἤττον, ὡς προεῖρηται, διεκρίνετο ἐπὶ ἐνθουσιώδει διαθέσει. Οὗτος λίαν ἀηδιάσας καὶ ἀγνοῶν μάλιστα τὰ τοῦ κόσμου, δὲν συγκατετάσσετο μετὰ τῶν ἀσυστόλων θεραπεύοντων τοῦ εὐγενοῦς φύλου, ἦτο ὅμως περιπαθὴς θαυμαστῆς κοῖ λάτρης τοῦ γυναικείου κάλλους.

λους· ἐν δὲ τῷ ἀποκέντρῳ δωματίῳ του ἐπεκαλεῖτο συνεχῶς, διὰ τῆς ἐξημένης αὐτοῦ φαντασίας, εἰδῶλα καὶ εἰκόνας γυναικείας, χάριτος ὑπερτερούσης πολὺ τῆς πραγματικότητος.

Ἐν τοιαύτῃ πυρεκτικῆς ἐξάψεως καταστάσει, ὠνευρέθη κόρην ὑπερανθρωπίνου καλλονῆς, καὶ τὸ ὄνειρον τοῦτο ἤρξατο ἐπισκεπτόμενον νυχθήμερον αὐτὸν μετ' ἐπιμονῆς τοιαύτης, ὥστε περιπαθῶς ἠράσθη· ὁ δὲ ἔρωσ οὗτος κατέστη τέλος μία ἐκ τῶν μονίμων ἐκείνων φαντασιοπληξιῶν, τῶν ἐμφωλευουσῶν ἐν τῷ νῷ τῶν μελαγχολικῶν, καὶ ὡς ἀνοια ἐνίοτε λογιζομένων.

Τοιοῦτος ἦτο λοιπὸν ὁ Γοδοφρέδος Βόλφαγγ, καὶ τοιαύτη ἡ νοσητικὴ αὐτοῦ κατάστασις, καθ' ὃν χρόνον συνέβη τὸ παρ' ἐμοῦ ἀφηγούμενον.

Ἐπέστρεφεν ἐν ὄρα λίαν προκεχωρημένη οἴκαδε διὰ τῶν ζοφερῶν ὁδῶν τοῦ Marais, συμπρακολουθούμενος μόνον ὑπὸ τοῦ ἀγρίου καὶ φρικώδους πατάγου τῶν βροντῶν, ὁ Γοδοφρέδος Βόλφαγγ, μέχρι οὗ ἔτθασεν ἐν τῇ Πλατεῖᾳ τῆς Grève, ὅπου ἡ κεφαλικὴ ποινὴ τῶν εἰς θάνατον καταδικαζομένων ἐξετελεῖτο. Αἱ ἀστραπαὶ ἐσελάγιζον περίξ τῶν κορυφῶν τοῦ ἀρχαίου Hôtel de ville, καὶ ἀπερίγραπτον φοικίασιν ἠσθάνθη ὁ σπουδαστῆς, διακρίνας, ἐν τῇ στιγμιαίᾳ λάμπει αὐτῶν, τὸ ἰκρίωμα (échafaud.) Ἐπανήρχοντο οἱ ἄτιμοι τοῦ Τρόμου χρόνοι, καὶ αἱ σκνίδες τοῦ φρικαλέου θανατηφόρου ἐκείνου ὄργάνου διηνεκῶς κατεβρέχοντο ὑπὸ τοῦ ἀγνοῦ αἵματος τῶν ἐναρέτων καὶ τῶν ἀνδρείων! μεγάλη κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὑπῆρξεν ἡ σφαγὴ, καὶ ἀπαίσιον ἐπυργούτο ἐν μέσῳ τῆς σιγηρᾶς πόλεως, νέα καὶ πάλιν θύματα ἀναμένον!!!

Ὁ Βόλφαγγ ἠσθάνθη τὸ θάρρος του ἐλείπον, καὶ ἐτάχυνε τὸ βῆμα ὅπως ἀπομακρυνθῆ τοῦ ἀποτροπαίου ἐκείνου ἐργαλείου, ὅτε αἴφνης ἶδε δυσδιάγνωστον τινὰ μορφήν ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τούτου. Οὐ πολὺ ὕστερον συνέχαια ζωηρῶν ἀστραπῶν διευκρινῶς τῷ ἀπεκάλυψε τὸ σχῆμα γυναικὸς μελανεῖμονος, ἐχούσης τὸ μὲν πρόσωπον κεκαλυμμένον ἐν τῷ κόλπῳ, τὴν δὲ κόμην λελυμένην καὶ σταλάζουσαν ὑπὸ τὴν ὡς χεῖμαρρος παταγοῦσαν βροχίν. Ὁ Βόλφαγγ ἐν τῇ θεᾷ τοῦ ζῶντος ἐκείνου μνήματος τῆς λύπης ἀνέσχε τὸ βῆμα· ἡ γυνὴ ἐκείνη ἐναργῶς ἐφαίνετο τάξεως ἀνωτέρας τῆς κοινῆς. Δὲν ἠγνοεῖ τὰς ἐκτάκτους μεταβολὰς τῶν χρόνων, οὔτε πόσον συνεχῶς χα-

ρίεσαι κεφαλαί, εἰθισμέναι νὰ κατακλίνωνται ἐπὶ τῶν πτίλων, ἄστεγοι περιεπλανῶντο. Ἦτο ἴσως, κατ' αὐτὸν, ἀτυχὲς πλάσμα, ὅπερ ὁ φρικώδης πέλεκυς ἀπεστέρησε προσφιλοῦς συζύγου, καὶ ἐγκαταλειφθὲν μόνιον ἐπὶ τῶν τοῦ βίου ὀγθῶν, ἀφ' ὧν τὸ μόνον φίλτρον του ἐβρίβθη ἐν τῷ τῆς αἰωνιότητος πελάγει.

Ἐπλησίαζε προσαγορεύων εὐγενῶς αὐτήν, μεγάλως δὲ κατεπλήχθη ὅτε, ἐγειράσης ἐκ τοῦ κόλπου τὴν κεφαλὴν, διέγνω, ἐν τῷ φωτὶ τῶν ἀστραπῶν, ἀκριβῶς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φαιδρυνούσης τὰ ὄνειρά του γυναικὸς. Ἦτο αὕτη ὠχρὰ, δακρῦοῦσσα, ἀπαραμύθητος, πλὴν θαυμασίως ὠραία.

Καταβληθεὶς ὑπὸ σφοδρῶν συγκινήσεων ὁ Βόλφαγγ, προσῆλθε τρέμων, καὶ, προτρέπων αὐτὴν ὅπως ἀσφαλισθῆ ἐκ τῆς καταγίδος, τῇ ἐπρότεινε νὰ τὴν ὀδηγήσῃ παρὰ τοῖς ἑαυτῆ οἰκείοις. Αὕτη δὲ, δεικνύουσα διὰ σχήματος θανατόντος τὸ ἰκρίωμα, ἀπήντησεν.

— Ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἔχω πλέον οἰκείους.

— Ἀλλὰ θὰ ἔχετε οἴκημα, ἐπρόσθεσεν ὁ Βόλφαγγ.

— Ναί... τὸν τάφον.

Ἡ καρδιά τοῦ σπουδαστοῦ κατεβλίβη ὡς ἐκ τῶν τοιούτων λέξεων, οὐχ ἦττον ὅμως ἐπανελάβε.

— Ἐὰν δύναται ξένος, ἀνευ κινδύνου παρανοήσεως, νὰ κάμῃ προσφορὰν τινὰ, σὰς προσφέρω ἐγὼ τὸν εὐτελῆ μου οἶκον, καὶ ἑμαυτὸν ἀφωσιωμένον φίλον σας. Ξένος καὶ ἀφιλος διατελεῶ καὶ ἐγὼ ἐν Παρίσις, ἀλλ' ἐὰν δυνατόν ἡ ζωὴ μου νὰ σὰς ἦναι χρήσιμος, θέτω αὐτὴν εἰς τὴν ὑμετέραν διάθεσιν, ἕτοιμος νὰ τὴν θυσιάσω, ὅπως ἐμποδίσω νὰ βλαπθῆ θριξ τῆς κεφαλῆς σας.

Ὁ Βόλφαγγ προέφερε τὰ ἀνωτέρω μετὰ τοσαύτης ζέσεως αἰσθημάτων καὶ ἐκφράσεως εὐκρινείας, ὥστε ἡ ὠραία ἄγνωστος, οὐδόλως, φαίνεται, ἀμφιβάλλουσα περὶ τῶν ἀγαθῶν σκοπῶν τοῦ νέου, ἀρέθη πάραυτα εἰς τὴν προστασίαν του.

Αὐτὸς ὑπεστήριξε τὰ κλονούμενα βήματά της κατὰ τὴν Νέαν Γέφυραν (ponté nuovo.) καὶ τὴν πλατεῖαν, ἐν ἣ εἶχεν ὁ ὄχλος κατακρημνίστην τὸν τοῦ Ἐβρίκου Δ' ἀνδριάντα.—Ἡ θύελλα, τὴν στιγμήν ἐκείνην, ὑπῆρχεν εἰς ὕψειν, καὶ μόνον μακρόθεν ἠκούετο εἰσέτι ἡ ἠχὴ τῶν βροντῶν. Οἱ Παρίσιοι ἠρέμου, τὸ μέγα ἠφαισίτειον τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἐκόπαζεν ἐπ' ὀλίγον, ἐπανακτῶν νέας δυνάμεις διὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἐπιούσης.—Ὁ σπουδαστῆς ὠδήγησε τὴν προστατευομένην του διὰ τῶν ἀρ-

χαίων ὀδῶν τοῦ Pays Latin καὶ παρὰ τὰ στακτόχροα τείχη τῆς Σορβόνης ἄχρι τοῦ μελανωποῦ, ὡς ἐκ τῆς ἀρχαιότητος, οἰκοδομηματοί, ὅπου κατῴκει. Ἡ γραῖα θυρωρὸς, ἀνοιξάσα τὴν θύραν, ἐξεπλάγη ἰδοῦσα, παρὰ τὸ σῆνθηες, τὸν μελαγχολικὸν Βόλφαγγ ὑπὸ γυναικὸς συνοδευόμενον.

Εἰσελθὼν ἐν τῷ οἰκίματι, πρῶτον ἤδη ἠρυθρίασεν ὁ σπουδαστὴς ἐπὶ τῇ πενιχρότητι αὐτοῦ. Συνέκειτο δὲ ἐκ μεγάλου τινὸς θαλάμου, κεκοσμημένου ὑπὸ ἀρχαίων γλυφῶν, καὶ φαντασιωδῶς συνεσκευασμένου διὰ τῶν λειψάνων τῆς πάλαι μεγαλοπρεπείας, ὡς ἂν ἦτο ἐκ τῶν ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Λουξεμβούργου ἐξόχων οἰκοδομημάτων, ἀνηκόντων ποτὲ τοῖς εὐγενέσι. Βιβλία, χαρτίαι, ἀνθύλλια καὶ παραπλήσια ἄλλα ἐπιπλα, ἀρμύζοντα τοῖς φοιτηταῖς, ἐφαίνοντο διεσπαρμένα πέριξ, ἢ δὲ κλίνῃ του ἔκειτο παρὰ τὴν γωνίαν τοῦ θαλάμου.

Ἀνάψας τὸν λαμπτήρα ὁ Βόλφαγγ, ἠδυνήθη νὰ διίδη κάλλιον τὴν ἄγνωστον, καὶ ἐπὶ μᾶλλον κατεπλήχθη. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὠχρὸν μὲν, ἀλλὰ καλλονῆς ἀνεκφράστου, καὶ περιεστρέφετο ὑπὸ κόμης πυκνῆς, πιπτούσης εἰς μελανοὺς βοστρύχους· μεγάλοι οἱ ὀφθαλμοί, διαυγεῖς καὶ πεπραιοισμένοι ὑπὸ ἰδιαζούσης ἐκφράσεως· τὸ ἀνάστημά της ἦν πρότυπον εὐχάριτος συμμετρίας, καὶ τὸ μόνον κόσμημα, ὅπερ ἐπ' αὐτῆς διεκρίνετο, ἦτο πλατεῖα τις μελανὴ ταινία περὶ τὸν ἀλαβάστρινον λαιμόν της, ἐνουμένη δι' ἀδαμαντίνου πόρπη.

Ὁ σπουδαστὴς ἦτο πολὺ συγκεχημένος τὸν νοῦν ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένης. Καὶ κατὰ πρῶτον ἀπεφάσισε νὰ τῇ παραχωρήσῃ τὸν θάλαμόν του, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀλλαχοῦ ἄσυλον, ἀλλ' ὅτε νοῦς καὶ αἰ αἰσθήσεις του ἐπὶ τοσοῦτον κατεμγεύθησαν ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς ἀγνώστου, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς παρουσίας της. Ἐκτὸς τούτου οἱ τρόποι της ἐδείκνυντο σπάνιοι· δὲν ὠμίλησε πλέον περὶ τοῦ ἰκριώματος, καὶ ἡ λύπη της κατεπραῦθη. Αἱ περιπαθεῖς τοῦ σπουδαστοῦ φροντίδες ἐκέρδισαν πρῶτον εἰς αὐτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην της, καὶ μετ' οὐ πολὺ τὴν καρδίαν· αὕτη ἐναργῶς ἐκοσμεῖτο, ὡς οὗτος, ὑπὸ χαρακτῆρος ἐνθουσιώδους, καὶ χαρακτῆρες τοιοῦτοι δὲν βραδύνουσι νὰ ἐνονηθῶσιν.

Ἐν τῇ ζῆσει τῆς βακχείας του ὁ Βόλφαγγ τῇ ἀπεκάλυψε τὸ πάθος του, καὶ ἀφηγούμενος αὐτῇ τὸ μυστηριώδες ὄνειρον,

τὴν εἶπεν, ὅτι κατέσχε τὴν καρδίαν του πρὶν ἢ τὴν ἰδῆ. Αὕτη τὰ μάλα ἐξεπλάγη εἰς τοιαύτην ἀνακάλυψιν, καὶ ὠμολόγησεν ὅτι ἠσθάνθη πρὸς αὐτὸν ὠθησίιν τινα, ἐφελκυσμὸν οὐχ ἦσον ἀνεξήγητον.

Ἦσαν οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι χρόνοι ἀφρόνων θεωριῶν καὶ ἀλόγων πράξεων· μετὰ τῶν ἀξιομέμπτων δεισιδαιμονιῶν συγκατεστράφησαν καὶ αἱ σεβασταὶ τῆς ἠθικῆς ἀρχαί· τὰ πάντα ὑπέκειντο εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς οὕτω καλουμένης Θεᾶς τῆς Κρίσεως· τὰ κοινωνικὰ συμβόλαια ἦσαν τοῦ συρμοῦ, τὰ δὲ δόγματα καὶ οἱ ἄχρι τοῦδε συνήθεις τύποι τῶν συνοικεσίων ἐλογίζοντο δεισιδαίμονες διατυπώσεις. Ὁ Βόλφαγγ ἐνεκοιλώθη τὰς διδασκαλίας τῆς ἡμέρας.

— Διὰ τί νὰ χωρισθῶμεν; εἶπεν οὗτος· αἱ καρδίαι ἡμῶν συνηνώθησαν· ἔναντι τοῦ λόγου καὶ τῆς τιμῆς, δὲν ἀποτελοῦμεν ἢ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. Τίς ἢ ἀνάγκη ἀνοφελῶν διατυπώσεων, ὅπως ἐνώσωμεν ψυχὰς ἀμοιβαίως ἐκλεγεγμένας, ὡς αἱ ἐδικαί μας;

Ἡ ἄγνωστος συγκεκινημένη ἠκροάζετο· καὶ αὕτη ἐπίσης ἐμαθήτευσεν ἐν τῷ αὐτῷ σχολείῳ.

— Οὔτε οἰκογένειαν, οὔτε οἰκίαν ἔχομεν, ἐξηκολούθησεν ὁ Βόλφαγγ· ἄφστε νὰ ἦμαι δι' ὑμᾶς τὸ πᾶν, ἢ μᾶλλον ὁ μὲν ἔστω τὸ πᾶν διὰ τὴν δέ· ἐὰν ἢ διατύπωσις ἦναι ἀναγκαία, ἄς τὴν ἐκτελέσωμεν ἰδοὺ ἢ χεῖρ μου. Χαρίζω πρὸς ὑμᾶς ἐμμετὸν διὰ παντός.

— Διὰ παντός; ἠρώτησεν μετὰ τόνου ἡ ἄγνωστος.

— Διὰ παντός, ἐπανελάθεν ὁ Βόλφαγγ.

Αὕτη ἔσφιγγε τὴν προτεινομένην χεῖρα, ἀνακράζουσα·

— Εἶμαι λοιπὸν ἰδική σου!

Καὶ ἐβρίφη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Βόλφαγγ, ἐνῶ εἰσέτι ἡ σύζυγός του ἐκάθευδεν, ἐξῆλθεν ἑνωρὶς πρὸς ἀναζήτησιν κατοικίας εὐρυχωροτέρας, ὡς ἀπῆτει ἢ ἐπισυμβάσα εἰς τὴν κατάστασιν του μεθολή. Ἐπανελθὼν, εὗρε τὴν ἄγνωστον ἔτι κατακεκλιμμένην, καὶ τὸν ἓνα θραχίονα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσαν· φωνήσας ἔ' αὐτὴν, ἀπάντησιν δὲν ἔλαβε. Προύχώρησεν ὅπως τὴν ἐξεγείρη τῆς ὀχληρᾶς ἐκείνης κατακλίσεως, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν εὗρε ψυχράν! Ὁ σφυγμὸς δὲν ἔπαλλε πλέον...

τὸ πρόσωπόν της ἦτο ὠχρότατον καὶ παράμορφον... ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἶχεν ἐνώπιόν του πτώμα!!

Ἐκπληκτος καὶ φρενιτιῶν ὁ σπουδαστής, ἐξέβαλε τοιαύτας κραυγὰς, ὥστε ἐταράχθη ἅπασα ἡ οἰκία. Προσεκλήθη ἡ ἀστυνομία, καὶ ὁ ἀξιωματικός, ἅμα ἠτένισε τὸ πτώμα, ὡπισθοπόρησεν ἀνακράζων·

—Θεέ μου! πῶς ἦλθεν ἐδὼ ἡ γυνὴ αὐτῆ!!!

—Τὴν γνωρίζετε; ἠρώτησεν ἀπλήστως ὁ Βόλφαγγ.

—Ἐάν τὴν γνωρίζω; καὶ πολὺ μάλιστα! Χθὲς ἐκαρτομήθη! ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικός.

Καὶ προσελθὼν παρὰ τὴν ἄκρην τῆς κλίνης, ἔλυσε τὴν πόρπην τῆς περικυκλώσεως τὸν λαιμὸν τῆς μελανῆς ταινίας, καὶ ἡ κεφαλὴ ἔπεσε κυλίουσα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους!

—Μανία... μανία μὲ κατέλαβε! ἐφώνει ὠρούμενος ὁ φρενιτιῶν σπουδαστής· ἐχάθην διὰ παντός!

Μάτην προσεπάθησαν οἱ παρόντες νὰ τὸν καθυψώσωσι· κατελήφθη ὑπὸ τῆς φρικώδους πεποιθήσεως, ὅτι πνεῦμα κακεντρεχὲς ἐνεψύχωσε τὸ τῆς νεάνιδος πτώμα, ὅπως τὸν ἐμπλέξῃ εἰς τὰς πλεκτάνας του. Αἱ φρένες αὐτοῦ ἐσάλευσαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τινὶ φρενοκομείῳ.

—Εἶναι πλαστὴ διήγησις, ἢ ἱστορία; θὰ ἐρωτήσητε ἴσως.

—Ἄκρατος ἱστορία! ἀποκρίνομαι, καὶ ἐρσιδομένη ἐπὶ τῆς ἀνεξέλεγκτωτέρως μκρτυρίας. Τὴν ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπουδαστοῦ ἐν τινὶ φρενοκομείῳ τῶν Παρισίων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΤΑ ΣΚΟΤΗ.

Φαντασία ὑπὸ Ἀδρόου Βύρωνος Πεζολογικῶς μεταφραθεῖσα.

Ἐνυπνιάσθην, οὐδὲ μόνον ὄπτασία ὑπῆρξεν ἴσως ἡ ἐμὴ. Τῆς στίλπνῆς αὐτοῦ λαμπηδόνος ἡμίρει ὁ ἥλιος· οἱ ἀστέρες, ζοφεροὶ καὶ αὐτοὶ, ἐκυκλοφοροῦντο ἀτάκτως διὰ τῆς αἰωνίου ἀφιδος, ψυχρὰ δὲ καὶ σκοτόεστα ἡ γῆ περιεβάλλετο ἐν τῇ πενθίμῳ ἀτμοσφαιρᾷ, μὴ ὑπὸ τῆς σελήνης πλέον ἐπαυγαζομένη.

Ἐπήρχετο καὶ ἀπῆρχετο ἡ ἡώς, πλὴν οὐδέποτε ἦτο τῆς ἡμέρας πρόδρομος· ἐν δὲ τῇ γενικῇ φρίκῃ εἶχον λησμονήσει οἱ βροτοὶ τὸ μῖσος καὶ τὸν ἔρωτα· μὴδὲ κηδόμενος πλέον ἢ περὶ ἑαυτοῦ ἕκαστος ἐδέετο ἐπικαλούμενος τὸ φῶς, καὶ προσέτρεχε πρὸς τὰς καιούσας πυράς. Ἢδη πάντα καὶ θρόνους καὶ ἔδρας μεγάλων μονάρχων, καὶ πενιχρὰς καλύβας, καὶ πᾶν εἶδος κατοικίας, πρὸς διασκέδασιν τοῦ σκότους, αἱ φλόγες εἶχον καταβρῶσει. Αἱ πόλεις εἶχον μεταμορφωθῆ εἰς χειμαζέρον πυρὸς, οἱ δὲ ἐγκάτοικοι αὐτῶν παρὰ τοὺς καπνίζοντας οἴκους εἶχον συσσωρευθῆ, ὅπως τὴν νεωτάτην τροπὴν ἀντιμέτωποι ἀτενίσωσι. Πόσον δ' εὐτυχῆς ὁ μὴ ἀφεστῶς τοῦ πυρβόλου κρατήρος ἡφαιστείου διάγων! Δὲν ἀπέμενε πλέον εἰμὴ ἡ δειλήμων ἐκείνη ἐλπίς ἐν τῷ κόσμῳ. Τὰ δάση ἐνέμοντο αἱ φλόγες, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατέπιπτον ἀποτεφρωμένα, τὰ δὲ πυρακτωμένα στελέχη, βρόμιοντα, ἐξέπεμπον τὸ ὕστατον φ γοθόλημα καὶ ἔπειτα νύξ βαθεῖα. Καὶ τὸ φῶς ἐκεῖνο ἀντανεκλάτο ἐπὶ τῶν προσώπων μαρμαρυγῶδες, δράπετες, καὶ τὰ περιέβαλλε δι' ὄψεως νεκρωσίμου, μὴδὲν ἀνθρώπινον ἔχνος διατηρούσης· καὶ οἱ μὲν ἐκτάδην κείμενοι καὶ ἐνθάκρις κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον, ἕτεροι δὲ, ὑποστηρίζοντες τὴν σιαγόνα διὰ τῶν συνεσφιγμένων γρόνθων, συνέσπων τὰ χεῖλη εἰς ἄγριον μειδιάμα, μέγα δὲ πλῆθος ἔτρεχον ἄνω, κάτω, τῆδε κακέϊσε τροφοφοροῦντες τὰς πυρκαϊὰς, καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀσχάλλοντες ἀνέβλεπον, πρὸς οὐρανὸν ὅστις, δίκην ἐπικηδείου πέπλου, ἐξετείνετο ἐπὶ τοῦ σύμπαντος. Μετὰ ταῦτα κυλινδού-

μενοι ἐν τῇ κόνει, ἐβλασφήμουν τὸν Θεὸν μετὰ κλαυθμῶν, καὶ ὀδυρμῶν, καὶ βρυγμῶν τῶν δδόντων. Κατεπτοημένα ἔκρωζον τὰ ὄρνεα, εἰς μάτην ταράττοντα χαμαὶ τὰς πτέρυγας τῶν. Τρομῶδη καὶ ἦπια εἶχον ἀποβῆ τὰ θηρία· καὶ διὰ τοῦ πλήθους εἶρπον, συρίττοντες, οἱ ὄφεις, ἀμνήμονες τοῦ δηγμοῦ· ὁ δὲ ἄνθρωπος πρὸς τροφήν τοὺς ἐφόρευε.—Πλὴν ἀλλ' ὁ πόλεμος ἀνεπετάννυε, διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὴν σημαίαν του, ταπεινωμένην πρὸς ὦραν. Ρυπαρὸν ἔδεσμα ἠγοράζετο δι' αἵματος, ἕκαστος δ' ἐπλήρου ἐν παραβύστῳ τὴν ἀδηφάγον ἐπιθυμίαν του. Σιωπηλὰ τὰ ταχεῖα αἰσθήματα, ἢ δ' εὐρύχωρος γῆ κατεχομένη μόνον ὑφ' ἐνὸς λογισμοῦ: τὸν τοῦ θανάτου! θανάτου αἰφνιδίου, ἀκλειοῦς. Ἀπάντων τὰ σπλάγχνα κατετρέχοντο, ἔρμαιον λιμοκτονίας. Αἱ σάρκες, τὰ ὀστέα τοῦ θνήσκοντος ἀνθρώπου δὲν ἐθάπτοντο πλέον· λιπόσαρκοι καὶ κατεσκληρότες κατεβίθρωνσκον ἀλλήλους οἱ ζῶντες, ἀποθηριωθέντες δὲ καὶ οἱ κύνες αὐτοὶ ἐπέπιπτον κατὰ τοῦ κυρίου τῶν. Εἰς μόνος, παρὰ τὸ πτώμα νεκροῦ τινος, ἠκινήτει πρὸς φύλαξίν του, καὶ ἀπεμάκρυνεν ἐκεῖνου καὶ ἀνθρώπου, καὶ ὄρνεα, καὶ θήρας, ἑωσοῦ, δαμασθέντα καὶ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ μακροῦ λιμοῦ, ὑποκύψωσιν εἰς τὸν θάνατον ἢ κορέσῃ τὰ πειναλιὰ σπλάγχνα τῶν ἑτέρα τις βορά. Τὸ δὲ οἰκτιρμον κτήνος οὔτε ἄκροισ χεῖλεσιν ἤπτετο βρώσεως ἢ πόσεως, ἐπὶ τέλους δὲ βῆξαν ὠρυγὴν ἐναγώνιον καὶ ὕλακὴν αἰφνιδίαν, στρηνῆ ἀπέθανε, λείχον τὴν παγετώδη ἐκείνην χεῖρα, ἣτις δὲν ἠδύνατο, εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, πρὸς τοιαύτην ἀφοσίωσιν νὰ ἀπαντήσῃ.

Ὁ δὲ ὠχροπρόσωπος λιμὸς, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξωλόθρευε τοὺς βροτούς. Ἐν τινι εὐρείᾳ καὶ πολυανθρώπῳ πόλει ὁ θάνατος δύο μόνον ἀνδρῶν εἶχε φεισθῆ, οὗτοι δὲ, ἀρχῆθεν ἐχθαίροντες πρὸς ἀλλήλους, ἐπλησίασαν παρὰ τὴν τέφραν βωμοῦ, ὅπου ἦτο συνθηροισμένον, διὰ βεβήλους τελετάς, πλῆθος ἱερῶν πραγμάτων· αὐτοὶ δὲ οἱ δύο ἔχθροι, πελιδνοὶ καὶ παραμορφωμένοι ἐκ τοῦ φρικαλέου βίγους, ἀναδεδυόντες διὰ τῶν λειποσάρκων, καταψύκτων χειρῶν τῶν τὴν θερμοσποδιάν, ἀνεζήτησαν λείψανόν τι ζωῆς· μεχρισοῦ ἀνεβρίπισθη τέλος ὑπὸ τῆς ἀσθενοῦς πνοῆς τῶν φλόγιόν τι. Εἰς τὴν ἀμυδρὰν ἐκείνην λάμψιν ἣτις ἐφαίνετο αἴφνης ἀναζωπυρουμένη, ἦσαν τὰ ὄμματα, τὰ ἐσθῆριζαν ἐναλλάξ ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ δὲ, καὶ, ἀφέντες κραυγὴν, ἐξέψυξαν. Ἐξέψυξαν, θανατωθέντες ἐκ τῆς θέας τῆς κατακαλυ-

πτούσης ἑκατέρους ὠχρότητος, καίτοι, ἐν τοῖς προσώποις ἐκείνοις (ὅπου ἢ βουλιμία εἶχεν ἐπιγράψει: *κατάρατος!*), εἶχεν ἀλλοιωθῆ καὶ ἐξαλειφθῆ ἢ ἀρχικὴ εἰκὼν. Ἢδη δὲ ἡ γῆ ἦτον ἐρήμη ζώντων πλασμάτων. Λαοὶ, βασιλεία, ἔθνη, ἀδρανῆ ἐρείπια καὶ οὐδὲν πλέον, χάος ἐκ πεπηγυίας ἀργίλου, ὅπου χρόνος, ὅπου ὦρα, ὅπου ἀμητός, ὅπου φυτὸν καὶ ἄνθρωπος καὶ ζωὴ δὲν ἐπέζη. Ὁ ὠκεανός, οἱ ποταμοὶ, αἱ λίμναι ἄηχα, ἀκίνητα, ἐν δὲ τῇ σιγῇ τῶν ἀβύσσων τῶν οὐδεμία μορφή ζωῆς ἐκινεῖτο. Τὰ πλοῖα, ἐν τῷ κόλπῳ τῶν ὑδάτων, ἄνευ πληρώματος, βαθμηδὸν ἐσῆποντο, καὶ πρότονα καὶ ἱστοὶ κατέρβρεον μεληδὸν, καὶ βαρῆθροῦμενα εἰς τὸν πυθμένα τῶν ὑδάτων, δὲ οὐδὲν διετάραττε πλέον, διετέλουν ἀκίνητοῦντα. Ἐν τῷ τάφῳ ἠρέμου αἱ παλιβροῖαι, ἐνθα ἢ χαλιναγωγούσα αὐτὰς ἐσλήνη εἶχεν ἤδη καταβῆ, οὔτε ἄνεμος πλέον ἐδρόσιζεν, οὔτε ἀτμός κατέπιπτε διὰ τοῦ στασίμου ἐκεῖνου ἀέρος· ἤδη οὐδενὸς ἐδέοντο τὰ σκότῃ· σκότῃ καὶ κόσμος ἦσαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ.

Δ. Σ. Ἀραβατινός.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.

Ἀπὸ τινος ἤδη ἢ ἐνταῦθα συστηθεῖσα Ἑλληνοδραματικὴ ἔταιρία ἤρχισε τὰς παραστάσεις τῆς μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, μὴδὲ κόπου, μὴδὲ δαπάνης φειδομένη. Φίλοι καὶ θιασῶται παντὸς ὅ,τι εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου συντείνει ἀνάπτυξιν, ὑψοῦμεν τὴν ἀσθενῆ ἡμῶν φωνήν, ὅπως τοὺς μὲν συμπολίτας μας παροτρύνωμεν εἰς ἐνθάρρυνσιν τῶν συγκροτούντων τὴν ἑταιρίαν νέων, τούτους δὲ, ἵνα ἐξακολουθήσωσι μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου παριστάνοντες δράματα καὶ κωμωδίας διδακτικὰς, διότι διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς παραστάσεως τούτων ἐπιτυγχάνεται ἀναντιβῆτως ἡ ἀνάπτυξις τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἢ ἀπέχθεια πρὸς τὸ κακὸν, ἢ χαρὰ ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα παρετηρήσαμεν ἀριδῆλως φαινόμενα ἐπὶ τῶν φυσιογνωμιῶν τῶν θεατῶν κατὰ τὰς παραστάσεις τοῦ Χαρτοπαίχτου καὶ τῶν δύο Λοχίων. Ἴδομεν δάκρυα ὡς μαργαρίτας βέοντα καὶ ἐπὶ βροδωχρῶν παρειῶν κυλίωντα ἕνεκα τῆς ἀναξιοπαθοῦσης συζύγου τοῦ Χαρτοπαίχτου ἴδομεν χεῖρας ζωηρῶς κροτούσας ἐπὶ τῇ τιμωρίᾳ τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ ὠθήσαντος εἰς τὸ μισαρὸν τῆς

χαρτοπαιξίας ἐλάττωμα τὸν ἀτυχῆ Παῦλον ἴδομεν, τέλος, χεῖλη φαιδρῶς μειδιῶντα ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ τοῦ Παύλου τούτου, τοῦ μετὰ δεκαπενταετίαν σφίγγαντος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἰψιστον εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ τῶν δεινῶν του ἀπαλλαγῇ. Τίς δὲν ἐβλεπεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν θεατῶν κατὰ τὴν παράστασιν τῶν δύο Λοχιῶν ἐζωγραφισμένον τὸν ὑπὸ τῆς μεγαλοφιλίας ἐνθουσιασμόν! Πόσαι νεαρὰ καρδίαι δὲν ἔπαλλον ἐνθουσιωδῶς, ὅτε κατὰ τὰς 19 Νοεμβρίου τὸ πλῆθος, καταγοητευθὲν ὑπὸ τῆς ὠραίας παραστάσεως τοῦ Σελήμ ἢ τελευταίου βλαστοῦ τῶν Ἀβδαλᾶχ, δράματος νέου Ζακυνθίου, τοῦ Κυρ. Σπυρίδωνος Μονδίνου, διὰ παρατεταμένων χειροκροτήσεων ἐκάλει ἐπὶ σκηνῆς τὸν νέον δραματοῦργον, πόσαι, λέγομεν, νεαρὰ καρδίαι δὲν ἔπαλλον ἐπὶ τῷ ἐνθαρρυντικῷ τούτῳ κινήματι!

Περαίνοντες, εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας τοῖς φίλοις ἠθοποιῶσι πᾶσαν ἐπικτητὴν εἰς τὸ ἔργον των ἐπίδοσιν, ὅπως τύχῃσι καταλλήλου στεφάνου.

Ἐν ᾧ τὸ φυλλάδιόν μας ἔκειτο ὑπὸ τὰ πιεστήρικ, ὡς ἐκ τύχης αἰσίας περιέπεσεν εἰς χεῖράς μας ἐθνικώτατον ποίημα τοῦ κ. Π. Ε. Ἰατρίδου, ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐκδοθὲν καὶ ἐπιγραφόμενον «Ἐν ἐπεισόδιον τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος.» Ἐν αὐτῷ τοῦ ποιητοῦ ἡ ὑψηπετής καὶ ἐλευθέριος φαντασία ἀνυψοῖ μέχρι τρίτου οὐρανοῦ τὴν Κρητικὴν ἀνδρίαν, ἥδη ἀπαστράπτουσαν εἰς τὰ ἐνδοξα ἐκεῖνα πεδία τῆς ἡρωϊκῆς νήσου. Ὅποια αἰσθήματα εὐγενῆ δὲν διεγείρει τὸ «Ἐπεισόδιον» εἰς τὸν ἀναγνώστην! Πόσον κατχμαγεύει τὰς αἰσθήσεις!

Συγχαίροντες τὸν κ. Ἰατρίδην ἐπὶ τοῦ νῦν, περιμένομεν νὰ ὑμνήσῃ ὅσον οὐπω διὰ τῆς καλλικελάδου Μούσης του τὴν νίκην καὶ ἐτέρας τοιαύτας πράξεις ἄλλων ἀδελφῶν!

Ὡς ἐκ τῆς ἐπισωρευθείσης πληθούς τῆς ὕλης ἐκδίδομεν καὶ παράρτημα τοῦ ἀνά χεῖρας πρώτου φυλλάδιου, εὐχόμενοι ἵνα ἡ ἀγαθὴ τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν πρόθεσις μᾶς ἐπιτρέπη νὰ συνοδεύωμεν ἐκάστοτε τὸ φυλλάδιον καὶ μετὰ παραρτήματος.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Διανοητική διά τῆς ἀμίλλης ἀνάπτυξις, καὶ ἐντεῦθεν ἀναζω-
πύρωσις τῶν αἰσθημάτων, ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τοῦ ἡμετέρου Σ
ματος. Ἐνεκὰ τούτου προσκαλοῦνται ὅσοι τῶν ἡμετέρων γίλο-
μούσων συνδρομητῶν θέλουσι ἵνα, μεταφράζοντες ἢ συγγράφον-
τες, κοσμῶσι τὰς ἡμετέρας στήλας, αἵτινες εἰς αὐτοὺς μόνον εἶ-
ναι ἀνοικταί.

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.

Ἡ προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι ὄρος ἀνυπέβλητος·
γίνεται δὲ μετὰ τῆς παραλαβῆς τοῦ πρώτου φυλλαδίου καὶ
προσδιορίζεται ὡς ἔπεται.

Διὰ τοὺς ἐντὸς τῆς νήσου ταύτης ἀνά Τριμηνίαν Πένια 12

» » ἐκτὸς » » » » » » 15

Ἐλευθέρᾳ ταχυδρομικῶν.

Ἀναγκαῖαι εἰδοποιήσεις

Α'. Ὅστις δὲν ἐπιστρέψει αὐθημερὸν εἰς τὸ τυπογραφεῖον ὁ
«Παρνασσός» τὸ πρῶτον φυλλάδιον θεωρεῖται συνδρομητής.

Β'. Αἱ συνδρομαὶ γίνονται εἰς τὸ τυπογραφεῖον ὁ «Παρνασ-
σός» καὶ παρὰ τοῖς συντάκταις.

Γ'. Αἱ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἀγανίπτης» ἀποστελλό-
μεναι ἐπιστολαὶ εἴτε καταχωρήσεις πρέπει νὰ ἐπιγράφωνται
πρὸς τὸν Κ. Διευθυντὴν τῆς «Ἀγανίπτης» καὶ νὰ στέλλωνται
ἐλευθέρᾳ ταχυδρομικῶν τελῶν, ὡς ἐπίσης θὰ ἐπιγράφωνται
καὶ αἱ ἀνταλλαγαὶ αὐτῆς.

Δ'. Ἡ «Ἀγανίπτη» ἀνταλλάσσεται μὲ πᾶν περιοδικὸν καὶ
πᾶσαν ἑφημερίδα.

Ε'. Εἰς τὸ ἐξώφυλλον ἀναγγέλλονται πάντα τὰ νεοφανῆ
Συγγράματα, ὧν ἀντίτυπον στέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς
«Ἀγανίπτης.»

ΣΤ'. Εἰς τὸ αὐτὸ ἐξώφυλλον καταχωρίζονται καὶ παντὸς
εἶδους ἀγγελίαι ἀνά 8 λεπτὰ τὸν στίχον.